

vitve krivde zločina osumljene sodišču, da morda ono pojasni zagonetko in izreče nad krivci sodbo. Kakor smo že opisali, je bil stari Srša ubit, telo razsekano na kose, deli skuhani ter obžgani in deloma pometani v kanal, ki vodi v Ljubljano, deloma prenešeni v nahrbtniku na Golovec pri Ljubljani, kjer so jih našli. Prva poročila o vseh, na katere pade sum krivde, so se glasila, da so revne pare brez sredstev. Policijska preiskava je dognala, da je rodbina Srša v posesti hranilnih knjižic, ki se glasijo v skupnem znesku na 100.000 Din. Tolika vsota prihrankov vzbuja opravičene sume, da je bila morda pridobljena na še nepojasnjen zločinski način. Najbrž je stari Srša kaj znal o pridobitvi denarja, grozil in je moral iz tega vzroka iz življenja. Po komaj in komaj iztisnjeni izdi Francke Srša, hčerke ubitega, bi naj bil ubijalec starega Anton Rozman, prijatelj pokojnikove pastorki Jožefe Cepuder, ki je šla prostovoljno po zločinu v Ljubljano in zapustila pismo, ki je napolnilo policijo do delnega razkritja enega najbolj ostudnih zločinov, ki so bili doslej Sloveniji tuji. Francka priznava, da je ubitega očeta samomorilka Jožefa razsekala, razžagala in da je ona Francka držala nahrbtnik, v katerega je strpala nečloveška pastorka na ognju ocvrte dele trupla in jih je odnesla na Golovec. Anton Rozman taji vsako krivdo in skuša dokazati, da ob času zločina sploh ni bil pod streho, kjer so se vršila zverinski krvava dejanja. Policija je torej podala sodišču v Ljubljani v nadaljnje postopanje: Ivano Srša, ženo umorjenega, Francko Srša, hčerko in Antona Rozmana, časopisnega raznašalca in prijatelja samomorilke Jožefe Cepuder, pastorki rajnega. Preiskavo in zasliševanja nadaljujeta dva sodnika.

Ali si že obnovil naročnino?

Dva jugoslovanska Metuzalema.
V vasi Mala Krsna pri Smederevu v Srbiji živi Rajko Smiljkovič, ki trdi, da je star 130 let. Starec je še povsem čil in zna pripovedovati o uporih Karadjordja. Ko je bil star 50 let, se je oženil. Njegova žena je danes stara 100 let in je za 30 let mlajša od moža. — V vasi Gvozdan pri bosanski Kostajnici je umrl te dni kmet Rađe Bjelajac v starosti 122 let. V svojem življenju je bil 4-krat oženjen. Od vsega potomstva tega Metuzalema še živi samo en pravnik.

Sedemletni doček, ki govori 16 jezikov.
Pravo čudo otroka je sedemletni sin pariš-

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Da je moj prvi ter zadnji lov na želve uspel, je samo slučaj, če pomislim na nevarnost, v kateri sem se nevede kretal, ko sem prestavil ude svojega rojstva iz čolna v skraja globoko morje. Tovariši so nam razlagali ter zatrjevali, da so vsi zatrepetali pri pogledu na nenadni prekuc čolna. Videli so dobro v čisti vodi krog otoka vse polno kar največjih morskih volkov, ki so prežali na kak slajši prigrizek nego so morske ribe. Angel varuh je zadrževal roparice, da niso planile neovirano nad nas in nas pogoltnile vse do zadnjega!

Ob otoku Socorro smo počivali ob sidru eno noč. Drugi dan se je podalo več tovarišev na otok, ki je seve tudi ognjeniškega izvora ter neobljuden. Odkrili so na njem velik gaj divje rastočih figovih dreves ter manjšo podzemeljsko votlino brez vsakega pomena za cilj naše ekspedicije. Na

Slovenska Krajina.

Brezovica. Ta mesec smo pri nas imeli praznik, kakršnega še naša vas ni doživela. Dočkali smo namreč dan, da smo dobili novomašnika — dušnega pastirja — v osebi g. Zver Franca, ki je dne 5. avgusta daroval Vsemogočnemu v farni cerkvi v Turnišču prvo daritev. Res, bil je to za nas lep dan! Dan, ki nam ostane v neizbrisnem spominu. Ljudstvo iz vse vasi in tudi okolice je že v zgodnjih jutranjih urah privrelo k rojstni hiši g. novomašnika, da ga je sprejelo k oltarju božjemu v Turnišče. Ganljivo je bilo od doma slovo ceremonerja g. Žižka, novomašnikovega bogoslovnega tovariša. Ob njegovih vznešenih besedah se je znarsikatero oko napolnilo s solzami. Okrog osemih pa se je razvila procesija ter z navdušenim petjem spremljala rojaka novomašnika v farno cerkev matere milosti, kjer je daroval Bogu prvo daritev. Pridigal je g. dekan Jerič.

Črensovc. K Mariji Bistriški je hodilo okrog 110 romarjev. Šli so obojno pot peš. Ob pe-

vratku jim je prišel naproti g. župnik Zadavec. V soboto 11. avg. je pa odšla velika skupina romarjev peš na Sladko goro. Z njimi je odšel tudi domači g. kaplan. — Ne razumemo tega, da so nekateri tako proti »Slovenskemu gospodarju«. — V naši fari ima do danes »Slov. gospodar« 92 naročnikov. Prijatelji, širite ga. Pojdite k sosedu in mu pokazite list, da si ga bo tudi on naročil. Kakor je dolžnost vsakega duhovnika, da širi dobre časopise in knjige, tako je to dolžnost tudi vsakega drugega dobrega katoličana. Časopis, ki napade duhovnike, pa ne bi smel priti v nobeno katoliško hišo. Širite »Slov. gospodarja«, da bomo imeli kmalu 100 naročnikov. Naroči in plača se lahko »Slov. gospodar« v Črensovcih pri gospodu kaplanu. — Da nam zopet kdo ne bo kaj očital, popravljamo naše zadnje poročilo o poroki, ki se ni vršila 29. jul., temveč 5. avgusta.

Murska Sobota. Kakor smo že na tem mestu poročali, je akcija kluba prekmurskih akademikov za popolno gimnazijo v Soboti zaklju-

5 otoku je manjkala vsaka sled, da bi se bili mudili na njem ljudje dalje časa.

Je sicer kolikor toliko zelenja ter drevja na vseh dosedaj omenjenih otokih, ki pa izključujejo daljše bivanje na njih radi malaričnega podnebja v deževnih mesecih od oktobra do marca. Saj človek bi se prav lahko preživljal z ribami, ptic je dovolj in njihova jajca bi tudi bila užitna, a pobrala bi ga malarija, ki že neznošno gospodarji ob obeh obalah Mehike, kaj še le v večmesečnem deževju po zapuščenih otokih, ki so v Mehikanskem morju vsi ognjeniškega izvora.

Od otoka Socorro smo usmerili jahto naravnost na pravi cilj našega potovanja, na otočje Las Tres Marietas, ki tvori skupino majhnih puščav, skalovja in brezmejnih globočin ter obsega na dolžino pokrajino 8 km. En otočec imenovane skupine leži ne daleč od mehikanske obale. Otoki so polni podzemeljskih večjih ter manjših votlin, od katerih bi naj bila ena, ki prikriva že dolgo — dolgo skrivnostni zaklad starih mehikanskih Aztekov.

Že z jahte se je dalo s pomočjo daljnogleda

čena. Nabrani podpis, ki jih je bilo okrog 15.000, so bili vezani v knjige ter jih je posebna delegacija akademikov dne 2. avgusta v Beogradu izročila prosvetnemu ministru dr. Šumenkoviču in radi odsotnosti Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I. kabinetni pisarni Nj. Vel. Uspeh tega dela je še v božjih rokah, a želja vsega prekmurskega ljudstva je, da bi tudi mi Prekmurci dobili popolno gimnazijo v Soboti. Kajti edino popolna gimnazija v domačem kraju omogoči študij marsikateremu kmečkemu otroku, mislim prekmurskemu in deloma priškemu otroku.

Turnišče. Umrla je Marija Horvat, omožena Törnar. Stara je bila komaj 27 let in je že kljub temu dalj časa bila tako bolna, da se v postelji niti ganiti ni mogla. Toda Bog se je dne 6. t. m. vendar usmilil ter jo je rešil mučnega zemeljskega trpljenja za vekomaj. Sprevidena s svetimi zakramenti je zatisnila oči k večnemu počitku ter zapustila svojega mladega moža z otročičkom samega. Res, težka izguba! Zalost za vse domače in sorodnike je tem večja, ker je pred nedavnim umrla mati in sestra pokojnice, a sedaj je prišla tudi ona na vrsto.

Ivanci. Zadnje čase so pri nas dnevi suše. Sicer se večkrat zmegli in čakamo dežja, a take megle se navadno hitro razkade oz. roma razprše. Če pa začne deževati, se to zgodi s ploho. Taka nevihta ali huda ura je pred dnevi bila tudi pri nas. Začelo je grmeti in »treskati« (strela udariti) tako, da smo vsi v strahu trepetali. Ob tej hudi uri se je iz naše vasi vračal domov v Selo g. Najbov. Na potu pa ga je zalotila nevihta. Zatekel se je pod neko zidanico, kjer je hotel počakati lepšega vremena. Toda tega najbrž ni dočakal, ker so ga na drugi dan našli nekoliko stran od zidanice mrtvega. Najbrž ga je zadela kap ali pa ga je ubila strela, ki je udarila nekoliko korakov od njega.

Hotiza. G. Horvat Matjaž ima jablan, ki vsako leto dvakrat cvete, pa prejšnja leta druga jabolka niso dozorela. Letos je pa drugi sad že debel in bo gotovo dozorel.

Sirom Prekmurja. Zopej so nastopili dnevi malodušja; kajti ponovno je nastopila taka suša, da se vse rastline začno zvijati od vročine.

Ljudje, ki so pričakovali lepih jesenskih pridelkov, gledajo s skoraj solznimi očmi na ovenelo travo (otavo) po travnikih ter od zuše zvito koruzo in druge pridelke po poljih. Če se Bog v kratkem ne bo usmilil trpečnega ljudstva in mu poslal dežja, bo do prihodnje žetve marsikatera družina stradala. Ostala bo brez kruha — žita je bilo malo — in brez dežja tudi brez ostalih pri gospodarstvu potrebnih reči.

Hitler je mrtev, taka govornica se je z bliskovito naglico razširila po naši krajini. Baje je nekdo slišal, da je radijo nekaj podobnega povedal. Ime Hitler je znano že pri vsakem kmetu. — Čez našo krajino je letelo prejšnji teden več zrakoplovov. Ljudje so si to različno razlagali.

*

Lavantinski evharistični kongres v Mariboru 7. in 8. septembra 1934.

Že pred tedni je prevzvišeni g. knezoškof povabil duhovnike in ljudstvo, naj se zberejo dne 7. in 8. septembra v Mariboru, da tako skupno pokažemo svojo vero v živega Boga v presveti Evharistiji in da ga poprosimo pomoči in varstva v današnjih težkih časih. Ob enem naj bo ta prireditev veličastna manifestacija naše škofije, s katero pokažimo našo trdno vero in zaupanje v Kralja nebes in zemlje.

Kongres se bo vršil po sledečem sporedu:

Dne 7. septembra

dopoldne stanovski govori za izobražence, moške, fante, žene in dekleta.

Zvečer ob 20. uri v dvorani Union: Händel: Mesija.

Ob 24. uri: polnočnice v mariborskih župnih cerkvah.

Dne 8. septembra:

Od 4. ure naprej sv. maše in obhajanje.

Ob 9. uri prihod prevzvišenega g. škofa na Glavni trg, sv. maša s pridigo. Svečana procesija z Najsvetejšim po mestnih ulicah na Slomškov trg. Pred stolnico posvetitev presv. Srcu Jez., zahvalna pesem in blagoslov.

Ob 14. uri popoldanska pobožnost na Slomškovem grobu: govor in litanije, poklonitev zastav.

Ob 16. uri v dvorani Union: Händel: Mesija, oratorij.

Da bo kongres dosegel svoj namen, dajemo poleg že objavljenih še naslednja navodila:

1. Preč župnijske urade prosimo, da ljudstvo primerno opozarjajo na kongres in vabijo k udeležbi.

2. Zbirajte prijave udeležencev ter nam točno število istih javite najpozneje do 27. t. m. na polah, katere smo razposlali.

3. S pomočjo poslanih pesmaric zborne maše pripravite ljudstvo s praktičnim izvajanjem v domači cerkvi na skupno petje in molitve pri pontifikalni sv. maši na kongresu.

4. Vsaka župnija naj pošlje na kongres vsaj po eno zastavo, posebno zastave cerkvenih družb in bratovščin naj bodo ta dan vse na kongresu.

5. Bližnje župnije naj pridejo v skupnih sprevodih na ta način, da se vsaka župnija zbere na določenem kraju blizu mesta, odkoder gre na določeno mesto pod vodstvom naših rediteljev. Podrobna navodila dobe preč župnijski uradi posebej. Župnije, ki pridejo v skupinah, naj to javijo na prijavnih polah.

6. Vsaka večja skupina, bodisi peš, bodisi na kolesih ali z vlakom, naj ima vsaj enega svojega reditelja.

7. Kolesarji morajo biti prijavljeni po župnijah in dobijo posebna navodila.

Vsa potrebna nadaljna navodila bomo objavljali v časopisih.

Prilagodilni odbor.

*

razločiti, da obstoji skupina otočkov iz dveh plasti. Prvotno se je prikazala iznad morske gladine zgornja plast iz prav mehkega peščenca. Morski valovi, ki so se zaganjali v to plast, so jo tekom stoletij izjedli ter izvrtali, da je preostalo le še prevotljeno okostje. Temu razvoju je sledil ognjeniški dvig, ki je potisnil iznad vode debelo plast nepoškodovanega in od morja neizlzanega peščenca. Že od daleč se je dalo razločiti, da je podlaga tega otočja resnično mladega izvora, ki vsebuje še prav malo plitvih udolbin.

Pred otoki Las Tres Marietas se je usidral naš »George Washington«. Na ladji je ostala samo običajna straža, vse drugo se je natrpalo v oba čolna. Vsak od naše družbe je hotel biti deležen preblaženega trenutka, ko bo odkrit zaklad in se bo lahko vsakdo prepričal na lastne oči, kaj da vsebuje in če gre res za večstoletne zlate predmete ter dragocenosti.

Pristanek na otočju ni bil lahek. Povsod, kakor sem že omenil, vsled ognjeniškega pritiska navzgor strme peščene skale in le tu in tam kaka manjša v peščenec od valov izjedena udolbina. V eno teh udolbin sta se zatekla naša čolna. Sple-

zali smo na suho in dosegli po presnetih mukah drugo plast otočja, ki je morala biti prvotna in je kar posuta z votlinami ter prostornimi luknjami, katere so napravili tekom sto- ali tisočletij morski valovi, predno so se otoki dvignili vsled pritiska ognjeniške sile. Malodane vsak od udeležencev jo je ubral proti svoji votlini v upu, da bo morda on prvi ter srečni odkritelj skritega zlatega bogastva.

Skozi dobo bogznaj koliko let je nanosil veter na peščeno skalovje toliko prahu z mehiške celine, da se je ustvarila tanka plast rodovitne zemlje. Ta zemlja daje dovolj hrane nekaterim kaktejam, pritlikavim ter na gosto razraščanim divjim figam in raznemu grmičju, po katerem se je podilo ob našem prihodu vse polno strupenih kač vseh barv ter velikosti. K sreči na strupeno golazen nismo naleteli po votlinah, katere smo začeli preletavati kar križ-kraž.

Jaz kot strokovnjak v poznanju zemeljskih plasti sem se lotil raziskovalnega dela previdno ter počasi. Na prvi pogled je bilo jasno, da ni bilo nikjer količkaj skojene steze in niti sledi ne o kakih poti, ki bi naj sploh bila kedaj v rabi.

kega stavbenika Marceta. Dečko je samo enostransko nadarjen. Z neverjetno lahkoto se nauči vsakega tujege jezika, kakor bi šlo za vežbo v novih otroških igrah. Tekom par tednov si zapomni in gladko govori vsak jezik in zna že 16 raznih jezikov. Pri vsej jezikovni nadarjenosti pa je v računstvu popolna ničla.

Starši nadarjenih otrok.

Zdravniki so preiskali življenje staršev 109 nadarjenih otrok. Statistika je pokazala naslednjo sliko: 56 od omenjenih 109 je bilo prvorojencev, 17,5% je bilo drugorojenih, 12 odst. tretjerojenih in 14,5% iz poznejših rojstev, 11 mater je bilo